

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

Utkast til lov om ny enhet for innovasjon og internasjonalisering - alminnelig høring

Det vises til departementets brev av 4. juli 2003 vedrørende utkast til Lov om ny enhet for innovasjon og internasjonalisering.

NHO har tidligere gitt omfattende innspill til departementet om hva bedriftene mener bør være den nye virkemiddelenhetens sentrale oppgaver, bl.a. vårt brev av 11.03.2002 hvor vi kom med synspunkter på hva brukerne forventer av virkemiddelapparatet, og brev av 07.05.2002 hvor vi ga uttrykk for våre tanker rundt organiseringen av et nytt koordinert virkemiddel- apparat. Disse synspunktene er ytterligere understreket i seminarer og høringer i regi av Stortingets Finanskomite og Næringskomite våren 2003.

I et nytt brev av 13.5.2003 til Næringskomiteen fremhever NHO hva næringslivet ser som de viktigste prioriteringer hva gjelder innsatsområder og organisering av den nye enheten.

NHO noterer at St. prop. nr. 51 (2002-2003) om det nye virkemiddelapparatet og Stortingets tilslutning til denne 18. januar 2003 reflekterer de mange synspunkter NHO tidligere har fremført.

NHO er også tilfreds med at det nye selskapet skal omfatte SND, NE, NTR og SVO. Den sammenslåing som nå skal gjennomføres, vil medføre en betydelig samling av ressurser og skape grunnlag for mer koordinert og helhetlig innovasjons-politikk. Vi forutsetter også at det vil være mulig å oppnå betydelig synergi i form av lavere driftskostnader der også det internasjonale aspektet er ivaretatt.

En helhetlig og koordinert innovasjonspolitik er en viktig forutsetning for at vi skal nå målet om å bringe Norge frem til å bli blant verdens ledende kunnskapsbaserte økonomier i det neste 10-året. Vi forutsetter derfor at Forskningsrådets innovasjonstiltak blir gjennomgått med sikte på å avklare hvilke som naturlig bør overføres til det nye selskapet, i tråd med St. prop. nr. 51 (2002-2003).

NHO vil uttrykke tilfredshet med at Norges Turistråd er tatt med i det nye selskapet. Dette vil være med på å løfte frem reiselivet som en sentral næring med stort vekstpotensial. NTRs deltakelse vil også tilføre enheten betydelig kompetanse og ressurser på profilerings-området.

I utkastet til særlov omtales en rekke grunnleggende prinsipper både for organiseringen og for hva selskapet skal arbeide med og prioritere. Nedenfor følger NHOs kommentarer til de enkelte punktene i høringsutkastet.:

1. Særlovsselskap som tilknytningsform

NHO støtter departementets begrunnelse for å velge særlovsselskap som tilknytningsform, fordi det på en ryddig måte avgrensner myndighetenes direkte styring av virksomheten. I forhold til det foreliggende forslag har vi enkelte synspunkter på utforming og innhold i bestemmelsene.

Det foreslås i §4 at foretaket skal ha vedtekter, men stilles intet krav til innholdet i vedtektene, i motsetning til hva som gjøres i aksjeloven og lov om statsforetak. Etter vår oppfatning bør det vurderes krav til minimumsvedtekter.

Styret skal etter forslaget utpekes av Kongen, men foretaksmøtet er foretakets øverste organ hvor eier for øvrig utøver eiermakt. I lov om statsforetak er det foretaksmøtet som velger styremedlemmene, tilsvarende generalforsamlingen i aksjeselskaper. Å legge styrevalget til foretaksmøtet, vil tydeliggjøre foretaksmøtets rolle som eierorgan i foretaket.

Det foreslås også at valgperioden for styremedlemmer skal være 4 år, noe som er dobbelt så langt som i statsforetak og aksjeloven. Siden muligheten til gjenvalg er til stede, skulle det, etter vår oppfatning, ikke være særlige behov for så lange valgperioder i dette foretaket. Lange valgperioder hemmer også muligheten for nødvendige utskiftninger, idet man ofte viker tilbake for å foreta ekstraordinære utskiftninger midt i valgperioder. NHO forutsetter at næringslivet som bruker, vil være sterkt representert i styret. Styret bør imidlertid ikke ha flere enn 8 personer

2. Forholdet til offentligheten

Det foreslås at offentlighetsloven skal gjelde. Etter NHOs syn vil det være fullt mulig for det offentlige å ha tilfredsstillende innsyn i og kontroll med bruken av offentlige midler, uten at dette regelverket skal gjelde for foretaket som sådan. Foretaket har offentlig utpekte styremedlemmer, er underlagt revisjon og kontroll av Riksrevisjonen. Selv om SND er underlagt offentlighetsloven i dag, har verken Turistrådet eller Eksportrådet vært det. Muligheten for å unnta forhold fra offentlighetsloven er begrenset, mens behovene for det kan være til stede i langt større grad enn i SND i dag. Statsforetaksloven unntar også SF fra offentlighetsloven, og NHO kan ikke se at det gjør seg gjeldende andre hensyn til offentlighet i forhold til dette særlovsselskapet enn i forhold til SF.

3. Innretting av virkemidlene

NHO er enig i behovet for at det er nødvendig å fokusere – spisse – innrettingen av virkemidlene mot prioriterte deler av næringslivet. Vi er enige i at innovative, nye bedrifter og entreprenører skal møte et motivert og helhetlig virkemiddelapparat. Dette er en viktig gruppe bedrifter, men samtidig er det et faktum at hoveddelen av verdiskapingen skjer i den etablerte delen av næringslivet. De fleste av disse bedriftene er under kontinuerlig omstilling og møter

nye krav og utfordringer både hva gjelder innovasjon, teknologi og marked. Virkemidlene må derfor være tilgjengelige for hele næringslivet over hele landet, også i sentrale strøk.

4. Regional satsing

NHO har tidligere uttrykt skepsis til at en del av virkemiddelapparatets finansielle midler nå kanaliseres til fylkeskommunene. NHO er bekymret for at fylkeskommunene skal utvikle ny og konkurrerende virksomhet til det som etableres i det nye virkemiddelapparatet.

Vi mener imidlertid at betydelige deler av virkemiddelapparatet bør plasseres utenfor Oslo. På dette grunnlag må det arbeides med en regional struktur som ikke begrenser seg til fylkesgrensene. Antall regionale kontorer bør nøye vurderes av det nye styret når det er på plass.

5. Norgesprofilering - Profilering av næringslivet

NHO er opptatt av arbeidet med å styrke Norgesprofilen. Det er viktig at dette arbeidet fører til at Norgesprofileringen kan gi positive assosiasjoner også for dem som skal forholde seg til norsk næringsliv.

Dette feltet er i dag forsømt. Under begrepet profilering må man, etter NHOs oppfatning, også tydelig inkludere arbeidet med å fremme utlandets interesse og kunnskap om Norge som lokaliseringssted for investeringer ("Invest in Norway"). NHO er interessert i konkret å medvirke slik at en forsterket innsats på dette området kan bli effektiv. Det vil være avgjørende for at dette skal bli vellykket, at det etableres et tillitsfullt samarbeid med UD.

6. Forholdet til UD

NHO har tidligere understreket at vi forventer at den nye enheten opererer i tett samarbeid med Utenriksstjenesten. Vi anser at UD til tross for at det i dag på mange stasjoner gjøres en viktig og iherdig innsats for næringslivet, fortsatt representerer et viktig uutnyttet potensial for næringslivet. Bedriftene opplever i dag nye og store utfordringer på de globale markedene. Adgang til nye og uvante markeder er krevende, og bedriftenes tilstedeværelse i markedene skjer i økende grad gjennom etableringer.

NHO mener at UDs tjenester må ytes overfor alle bedrifter, store som små. På tilsvarende vis bør den nye enhetens spesialutsendinger også bistå de store bedriftene ute, når det er behov for det.

UDs nettverk av stasjoner må få tydeligere definert rolle overfor næringslivet. Det dreier seg om å formidle landkunnskap, åpne opp viktige nettverk og relasjoner, døråpnerfunksjoner og mer "strategisk" rådgivning til bedriftene.

NHO er av den oppfatning at den nye enhetens utsendinger bør ha status som spesialutsendinger som administrativt er underlagt UD. Samlokalisering ute bør tilstrebes både for koordineringens og tilgjengelighetens skyld, i tillegg til at det bør kunne forventes visse kostnadsreduksjoner.

NHO er opptatt av at UDs kapasitet og kompetanse bør stilles til rådighet på alle stasjoner, også der den nye enheten ikke vil ha utsendinger. Dette fordrer nært samarbeid med den nye enheten der dennes databaser og kompetanse stilles til rådighet. UD må også satse vesentlig mer på kompetanseoppbygging på dette feltet, og sikre at det også i UD finnes tilstrekkelig kapasitet til å understøtte arbeidet ute samt sikre koordineringen med det nye selskapet.

7. Instruksmyndighet

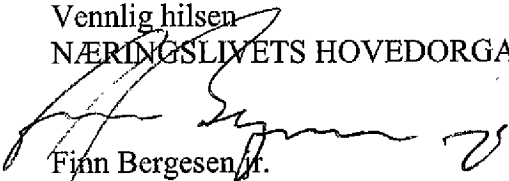
NHO vil påpeke nødvendigheten av at den nye enheten har faglig instruksmyndighet overfor utenriksstasjonene i eksportfaglige spørsmål, men vil advare mot at dette gjøres til en viktig sak. Utfordringen nå må være å stimulere til konstruktivt og effektivt samarbeid der fremme av næringslivets behov er hovedsaken.

8. Økonomi

NHO etterlyser føringer på finansieringen av virksomheten. Omleggingen vil bl.a. føre til at Norges Eksportråds satsing på egeninntjening ved salg av tjenester i noen grad vil måtte endres. Dette vil få følger for den økonomiske situasjonen. NHO forutsetter at regjeringen i kommende budsjett legger til grunn at den nye enheten får en åpningskapital som motsvarer det som de enkelte institusjoner fikk for inneværende år. Det bør også tas høyde for visse omstillingskostnader.

Over tid forventer NHO en betydelig synergieffekt i form av reduserte kostnader til driften av det sammenslåtte virkemiddelapparatet. Den innsparing som skjer ved samlokalisering og ved innsparinger på fellestjenestene, forutsetter vi i sin helhet går til økt aktivitet i enheten.

Vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON

Finn Bergesen, f.
Adm. direktør